

Bản tin hội viên

Số 26 - Tháng 08 / 2021

HOẠT ĐỘNG NỔI BẬT CỦA VACPA

VACPA đề nghị Ủy ban Chứng khoán Nhà nước chỉ đạo tăng cường phối hợp giữa tổ chức niêm yết, công ty đại chúng với doanh nghiệp kiểm toán trong bối cảnh dịch bệnh Covid - 19

VACPA xin ý kiến Dự thảo (lần 1) về 20 chuẩn mực kiểm toán (CMKt) Việt Nam năm 2021

Bộ Tài chính đã chấp thuận cho VACPA triển khai cập nhật kiến thức theo phương thức trực tuyến năm 2022

VACPA hoàn thành nhiệm vụ tổ chức các lớp CNKT theo kế hoạch năm 2021

VACPA triển khai tổ chức lớp ôn thi kế toán viên, kiểm toán viên cho kỳ thi năm 2021 theo hình thức trực tuyến

VACPA phối hợp với ACCA tổ chức thành công Hội thảo “Đổi mới chương trình đào tạo Kế toán - Kiểm toán - Tài chính ở các Trường đại học tại Việt Nam trong bối cảnh 4.0”

HOẠT ĐỘNG CỦA HỘI VIÊN VACPA CHUNG TAY ĐẤY LÙI DỊCH BỆNH COVID -19

Công ty TNHH Deloitte Việt Nam “San sẻ yêu thương”

THÔNG TIN HỖ TRỢ NGHỀ NGHIỆP

Ủy ban Chuẩn mực kiểm toán và dịch vụ đảm bảo quốc tế (IAASB) vừa ban hành Dự thảo Chuẩn mực kiểm toán các đơn vị ít phức tạp (LCEs)

IFAC đưa ra quan điểm và đặt ra yêu cầu cao hơn về tính minh bạch và trách nhiệm giải trình trong khu vực công

Những vấn đề cần lưu ý khi doanh nghiệp chuyển đổi từ Chuẩn mực Kế toán Việt Nam (VAS) sang áp dụng Chuẩn mực Báo cáo tài chính quốc tế (IFRS) liên quan tới tiền lương, thưởng và phúc lợi ngắn hạn cho người lao động (Phần 1)

Những vấn đề trong việc chuyển đổi từ VAS sang IFRS liên quan đến các khoản đóng góp của người sử dụng lao động liên quan đến phúc lợi cho người lao động sau khi nghỉ hưu, trợ cấp thôi việc và các khoản thanh toán dựa trên cổ phiếu (Phần 2)

07

08

09

01

02

03

04

06

VACPA ĐỀ NGHỊ ỦY BAN CHỨNG KHOÁN NHÀ NƯỚC CHỈ ĐẠO TĂNG CƯỜNG PHỐI HỢP GIỮA TỔ CHỨC NIÊM YẾT, CÔNG TY ĐẠI CHÚNG VỚI DOANH NGHIỆP KIỂM TOÁN TRONG BỐI CẢNH DỊCH BỆNH COVID - 19

Để hỗ trợ các hội viên, doanh nghiệp kiểm toán triển khai hoạt động cung cấp dịch vụ kiểm toán, soát xét báo cáo tài chính cho các tổ chức niêm yết, công ty đại chúng trong bối cảnh nhiều tỉnh, thành phố thực hiện Chỉ thị số 16/CT-TTg ngày 31/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ về thực hiện các biện pháp cấp bách phòng, chống dịch Covid-19, trên cơ sở đề nghị của một số hội viên, Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA) đã có Công văn số 364-2021/VACPA ngày 02/08/2021 gửi Ủy ban Chứng khoán Nhà nước (UBCKNN) về việc đề nghị có chỉ đạo bằng văn bản để thúc đẩy tăng cường phối hợp giữa tổ chức niêm yết, công ty đại chúng với doanh nghiệp kiểm toán nhằm công bố báo cáo tài chính đã được soát xét, kiểm toán đúng thời hạn và hỗ trợ doanh nghiệp kiểm toán có thể tiếp tục hoạt động với vai trò là dịch vụ hỗ trợ cần thiết cho hoạt động của thị trường chứng khoán.

Ngày 6/8/2021, UBCKNN đã có công văn số 4375/UBCK-GSDC trả lời VACPA và gửi các công ty kiểm toán được chấp nhận kiểm toán cho các đơn vị có lợi ích công chúng thuộc lĩnh vực chứng khoán, trong đó đề nghị các công ty kiểm toán phối hợp chặt chẽ với các công ty niêm yết/công ty đại chúng quy mô lớn là đơn vị được soát xét, tạo điều kiện để các công ty này công bố báo cáo tài chính 6 tháng đầu năm 2021 đã soát xét theo thời hạn quy định tại khoản 2 điều 14 Thông tư số 96/2020/TT-BTC ngày 16/11/2020 của Bộ trưởng Bộ Tài chính hướng dẫn công bố thông tin trên thị trường chứng khoán. Cùng ngày, VACPA cũng đã thông báo đến các doanh nghiệp kiểm toán được chấp nhận kiểm toán cho đơn vị có lợi ích công chúng thuộc lĩnh vực chứng khoán (là Hội viên tổ chức của VACPA) về nội dung mà UBCKNN đã có ý kiến để triển khai các hoạt động nghề nghiệp của đơn vị.

VACPA sẽ tiếp tục phối hợp, làm việc với các cơ quan quản lý Nhà nước có liên quan để hỗ trợ tốt nhất cho các hội viên, kiểm toán viên và doanh nghiệp kiểm toán trong thời gian tới.

VACPA XIN Ý KIẾN DỰ THẢO (LẦN 1) VỀ 20 CHUẨN MỰC KIỂM TOÁN VIỆT NAM NĂM 2021

Tiếp tục thực hiện Kế hoạch nghiên cứu, soạn thảo 20 chuẩn mực kiểm toán (CMKiT) Việt Nam năm 2021, VACPA đã hoàn thành Dự thảo (lần 1) về 20 CMKiT Việt Nam. Ngày 16/08/2021, VACPA đã gửi xin ý kiến 20 CMKiT này và kèm theo Phụ lục các vấn đề xin ý kiến đến các Thành viên Ban nghiên cứu, soạn thảo CMKiT Việt Nam.

Để thuận tiện cho việc soát xét và cho ý kiến của các thành viên Ban nghiên cứu, soạn thảo, VACPA đã thực hiện một số công việc như: Đánh dấu nền màu vàng đối với các nội dung mới/thay đổi so với CMKiT quốc tế phiên bản năm 2009 (tương ứng với hệ thống CMKiT Việt Nam được ban hành năm 2012 áp dụng từ năm 2014 đến nay); Các nội dung không thay đổi so với phiên bản CMKiT quốc tế năm 2009 được ghi chú tham chiếu đến đoạn quy định của CMKiT hiện hành để tiện theo dõi và soát xét; Các quy định của quốc tế được sửa đổi cho phù hợp với pháp luật Việt Nam được in nghiêng; Ngoài ra còn có các ghi chú tại các đoạn/nội dung cần lưu ý/xin ý kiến;...

VACPA tiếp nhận các ý kiến đóng góp của các Thành viên Ban nghiên cứu, soạn thảo CMKiT Việt Nam đến trước ngày 15/09/2021.

Trong thời gian tới, sau khi tổng hợp ý kiến các Thành viên Ban nghiên cứu, soạn thảo, VACPA sẽ gửi cho trường nhóm nghiên cứu để xin ý kiến và tổ chức các cuộc họp cho từng nhóm để thảo luận, rà soát, thống nhất các vấn đề còn ý kiến khác nhau trước khi gửi xin ý kiến rộng rãi doanh nghiệp kiểm toán và các bên có liên quan.

Bộ Tài chính chấp thuận cho VACPA triển khai cập nhật kiến thức theo phương thức trực tuyến năm 2022

Ngày 26/8/2021, Bộ Tài chính đã chính thức chấp thuận cho Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA) được triển khai phương thức cập nhật kiến thức (CNKT) theo hình thức trực tuyến năm 2022 theo Công văn số 9760/BTC-QLKT.

Trước đó ngày 30/7/2021, Bộ Tài chính đã chính thức chấp thuận cho VACPA được tổ chức CNKT cho kiểm toán viên đăng ký hành nghề từ ngày 16/8/2021 đến ngày 15/8/2022 theo Quyết định số 1409/QĐ-BTC.

Qua 2 năm 2020 và 2021 triển khai tổ chức CNKT trực tuyến, VACPA nhận thấy các lớp học trực tuyến đã hoàn toàn đáp ứng được các yêu cầu phục vụ hoạt động nghề nghiệp trong tình hình mới, cụ thể: CNKT trực tuyến là giải pháp tối ưu để hỗ trợ tối đa các điều kiện giúp học viên và kiểm toán viên đáp ứng yêu cầu và quy định của Bộ Tài chính về thời gian CNKT bắt buộc phục vụ đăng ký hành nghề hàng năm của kiểm toán viên; Đây là giải pháp phù hợp với xu thế chung thúc đẩy ứng dụng công nghệ trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo nói riêng và ứng dụng công nghệ số trong đời sống xã hội nói chung; Đặc biệt đã mang lại nhiều lợi ích, đảm bảo sức khỏe cho các kế toán viên, kiểm toán viên, đồng thời góp phần chung tay cùng Chính phủ đảm bảo phòng chống dịch bệnh Covid-19 và thực hiện mục tiêu kép thành công; Với quy trình tổ chức, soát xét chặt chẽ và sự hỗ trợ của các nền tảng công nghệ mới hiện nay, các lớp học CNKT trực tuyến do VACPA thực hiện đã đáp ứng được các quy định của Bộ Tài chính.

Trong Kế hoạch đào tạo CNKT năm 2022, VACPA đã thiết kế các chuyên đề phù hợp với bối cảnh hiện nay để giúp học viên xử lý các vấn đề phát sinh trên thực tiễn và nhiều chuyên đề mới đáp ứng nhu cầu các nhóm học viên khác nhau. VACPA sẽ bắt đầu triển khai các lớp CNKT năm 2022 ngay từ tháng 9/2021.

VACPA xin trân trọng thông báo đến Quý hội viên, Quý doanh nghiệp và những người quan tâm theo dõi và đăng ký tham dự Chương trình đào tạo cập nhật kiến thức năm 2022 trong thời gian tới.

Công văn chấp thuận của Bộ Tài chính, vui lòng xem [tại đây](#).

VACPA HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ TỔ CHỨC CÁC LỚP CNKT THEO KẾ HOẠCH NĂM 2021

Trong tháng 8/2021, VACPA tiếp tục tổ chức 04 lớp CNKT trực tuyến (online) cuối cùng của mùa đào tạo 2021 nhằm hỗ trợ các học viên cập nhật các nội dung mới trong bối cảnh dịch Covid-19 cũng như hoàn thành đủ 40 giờ CNKT theo quy định trước hạn cuối ngày 15/8/2021 để đăng ký hành nghề năm 2022. Cũng trong tháng 8/2021, VACPA đã tổng hợp, rà soát giờ CNKT và gửi cho học viên và các công ty kiểm toán cùng kiểm tra để đảm bảo tính chính xác và trình Bộ Tài chính Báo cáo kết quả tổ chức lớp học CNKT kế toán viên, kiểm toán viên năm 2021 đúng hạn.

Tháng 8 cũng là thời điểm nhiều doanh nghiệp kiểm toán, kiểm toán viên có nhu cầu lấy giấy chứng nhận tham dự cập nhật kiến thức, tuy nhiên hiện nay, trong bối cảnh nhiều tỉnh/thành phố, bao gồm cả Thành phố Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh đang thực hiện giãn cách xã hội theo Chỉ thị số 16/CT-TTg ngày 31/3/2020 của Thủ tướng Chính phủ về việc thực hiện các biện pháp cấp bách phòng, chống dịch Covid-19, VACPA và nhiều doanh nghiệp kế toán, kiểm toán đang làm việc trực tuyến, thậm chí một số doanh nghiệp kế toán, doanh nghiệp kiểm toán đang ở tại khu vực bị phong tỏa, do đó việc cấp trực tiếp hoặc chuyển phát nhanh giấy chứng nhận tham dự cập nhật kiến thức của học viên gặp khó khăn, có rủi ro người nhận không nhận được.

Trước những khó khăn phát sinh thực tế do ảnh hưởng của dịch bệnh, nhằm hỗ trợ tốt nhất cho hoạt động nghề nghiệp của các kiểm toán viên, kế toán viên, Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA) đã báo cáo và ngày 25/08/2021 đã nhận được công văn số 9733/BTC-QLKT của Bộ Tài chính chấp thuận cho VACPA được phép cấp giấy chứng nhận tham dự cập nhật kiến thức năm 2021 cho các kiểm toán viên, kế toán viên bằng bản sao điện tử (tệp tin định dạng PDF, không phân quyền chỉnh sửa) có đầy đủ chữ ký phê duyệt, con dấu và gửi qua thư điện tử (email) trong thời gian thực hiện giãn cách xã hội.

Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA) đã thông báo đến Quý hội viên, Quý doanh nghiệp và những người quan tâm có nhu cầu lấy giấy chứng nhận cập nhật kiến thức liên hệ đến Bộ phận đào tạo Hà Nội (hotline 0946248484), Bộ phận đào tạo Tp. HCM (hotline 0888401282) để được cấp giấy và hỗ trợ kịp thời.

VACPA TRIỂN KHAI TỔ CHỨC CÁC LỚP ÔN THI

KẾ TOÁN VIÊN, KIỂM TOÁN VIÊN CHO KỲ THI NĂM 2021 BẰNG HÌNH THỨC TRỰC TUYẾN

Trước diễn biến phức tạp của dịch bệnh Covid-19, nhằm hỗ trợ anh/chị học viên có nhu cầu học ôn thi kế toán viên, kiểm toán viên để tham dự kỳ thi năm 2021 và các anh/chị mong muốn củng cố kiến thức cho kỳ thi năm 2020 đang tạm hoãn, VACPA triển khai tổ chức các lớp học ôn thi kế toán viên, kiểm toán viên bằng hình thức trực tuyến, với thông tin như sau:

- * **Lịch học:** Từ ngày 11/9/2021 đến 12/12/2021, ngoài giờ hành chính (vào thứ Bảy, Chủ nhật và các buổi tối trong tuần).
- * **Giảng viên:** là các giảng viên có trình độ chuyên môn cao, nhiều năm kinh nghiệm trong giảng dạy và hướng dẫn ôn thi kiểm toán viên, kế toán viên, cụ thể

Giảng viên

PGS, TS. Mai Ngọc Anh
Trưởng Khoa kế toán
HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
Kế toán tài chính, kế toán quản trị năng cao

PGS, TS. Lê Xuân Trường
Trưởng Khoa Thuế và Hải Quan
HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
Thuế và quản lý thuế năng cao

PGS, TS. Vũ Văn Ninh
Trưởng Khoa Tài chính Doanh nghiệp
HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
Tài chính và quản lý tài chính năng cao

TS. Lưu Đức Tuyên
Phó Cục trưởng Cục quản lý, Giám sát Kế toán, kiểm toán
CỤC QUẢN LÝ, GIÁM SÁT KẾ TOÁN, KIỂM TOÁN
Kiểm toán và dịch vụ đảm bảo năng cao

PGS, TS. Lê Văn Hưng
Nguyên Trưởng Khoa Luật Kinh tế
ĐẠI HỌC KINH TẾ TP.HCM
Pháp luật về kinh tế và Luật Doanh nghiệp

TS. Nguyễn Thị Thanh
Trưởng BM Phân tích Tài chính -
Khoa Tài chính Doanh Nghiệp
HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
Phân tích hoạt động tài chính năng cao

ThS. Nguyễn Châu Bích Tuyền
Giảng viên đại học Mở TP.HCM
ĐẠI HỌC MỞ TP.HCM
Ngoại ngữ (Anh văn)

- * **Quyền lợi:** Học viên sẽ được tặng sách hỗ trợ ôn thi các môn học – đây là các ấn phẩm độc quyền của VACPA; Được hỗ trợ, tư vấn về hồ sơ thi từ những cán bộ có nhiều năm kinh nghiệm soát xét hồ sơ cũng như trong suốt quá trình học.

Để có thông tin chi tiết về khóa học và các quyền lợi được hưởng, vui lòng xem [tại đây](#).

VACPA PHỐI HỢP VỚI ACCA TỔ CHỨC THÀNH CÔNG HỘI THẢO TRỰC TUYẾN “ĐỔI MỚI CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO KẾ TOÁN - KIỂM TOÁN - TÀI CHÍNH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TẠI VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH 4.0”

Nhằm góp phần thúc đẩy cải cách và đổi mới chương trình đào tạo kế toán, kiểm toán, tài chính tại các trường đại học Việt Nam để thông qua đó đóng góp một phần vào sự nghiệp đào tạo đội ngũ kế toán viên, kiểm toán viên nhằm đáp ứng được các yêu cầu ngày càng cao của xã hội; bắt kịp xu hướng, môi trường làm việc trong thời kỳ kỷ nguyên số, cải thiện và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực kế toán - kiểm toán; là tổ chức nghề nghiệp của các kiểm toán viên và doanh nghiệp kiểm toán, nhận thức đầy đủ các yếu tố về nguy cơ, thách thức và cơ hội mà CMCN 4.0 đang tạo ra các xu hướng mới phát triển nghề nghiệp, yêu cầu mới đối với chất lượng nguồn nhân lực kế toán, kiểm toán Việt Nam nâng tầm quốc tế; ngày 12/8/2021, Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA) đã phối hợp với Hội Kế toán Công chứng Anh Quốc (ACCA) tổ chức Hội thảo trực tuyến “*Đổi mới chương trình đào tạo Kế toán, Kiểm toán, Tài chính ở các trường Đại học tại Việt Nam trong bối cảnh 4.0*” với mong muốn là diễn đàn giữa các giảng viên các trường đại học, cao đẳng trong nước và quốc tế cùng với các doanh nghiệp và hội nghề nghiệp để trao đổi các quan điểm và luận cứ khoa học, chia sẻ kinh nghiệm về đào tạo nghề nghiệp hướng đến mục tiêu cải cách các chương trình đào tạo đại học chuyên ngành kế toán, kiểm toán, tài chính theo định hướng của Bộ Giáo dục và Đào tạo đã đề ra; đặc biệt khi Việt Nam đang cùng thế giới tiếp cận mạnh mẽ cuộc cách mạng công nghệ trong bối cảnh môi trường giáo dục phải chịu nhiều tác động tiêu cực của đại dịch Covid-19.

Với nội dung tập trung vào hai chủ đề nổi bật nhất là nội dung đào tạo về công nghệ và tính ứng dụng vào môi trường làm việc đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp, Hội thảo đã thu hút sự tham gia của nhiều giáo sư, giảng viên người Việt có nhiều kinh nghiệm giảng dạy, xây dựng, thẩm định giáo trình chuyên ngành kế toán, kiểm toán, tài chính đến từ các trường đại học của Liên hiệp Vương quốc Anh, Australia và Niu-di-lân, Hoa Kỳ: Đại học East London, Đại học Roehampton, Đại học Macquarie, Đại học Monash, Đại học New South Wales, Đại học RMIT và Đại học Wellington. Tham dự Hội thảo có các Đại biểu khách mời đại diện cho các cơ quan Nhà nước: Cục Quản lý, giám sát Kế toán, Kiểm toán (Bộ Tài chính); Vụ Giáo dục đại học (Bộ Giáo dục và Đào tạo); Lãnh đạo VACPA và ACCA, các Diễn giả là các khách mời, giảng viên quốc tế từ các trường đại học Anh Quốc, Australia, New Zealand, Hoa Kỳ cùng hơn 300 đại biểu tham dự là các cán bộ phụ trách đào tạo của các doanh nghiệp, đơn vị kế toán - kiểm toán, các giảng viên của các trường đại học tại Việt Nam.

Tại Hội thảo, PGS.TS. Nguyễn Thu Thủy - Vụ trưởng Vụ Giáo dục đại học, Bộ Giáo dục và Đào tạo nhấn mạnh: “*Xây dựng Chuẩn chương trình đào tạo cho khối ngành tài chính - kế toán, đổi mới chương trình đào tạo tại các cơ sở giáo dục đại học Việt Nam là nhiệm vụ chiến lược đòi hỏi thời gian, nguồn lực đầu tư lâu dài và sự chung tay của nhiều bên. Nhu cầu thường xuyên trao đổi kinh nghiệm với các trường đại học quốc tế, các doanh nghiệp và hội nghề nghiệp để chất lượng chương trình đào tạo phù hợp cho Việt Nam là rất cần thiết. Đặc biệt, cơ hội trao đổi với những thầy cô người Việt nắm giữ các vị trí lãnh đạo, trực tiếp làm công tác chuyên môn xây dựng giáo trình tại các trường đại học quốc tế có mong muốn được kết nối, đóng góp vào nền giáo dục nước nhà, rất đáng trân trọng. Bên cạnh đó, sự phối hợp thực tiễn và hiệu quả giữa trường đại học và các doanh nghiệp, người làm nghề tâm huyết ở Việt Nam, khu vực và toàn cầu từ mạng lưới của hội nghề nghiệp trong nước và quốc tế là rất cần thiết*”.

TS Vũ Đức Chính - Cục trưởng Cục Quản lý, giám sát Kế toán, Kiểm toán, Bộ Tài chính phát biểu: “*Hiện nay, xu hướng thay đổi của ngành nghề đang diễn ra nhanh chóng, yêu cầu về chuẩn mực - chính sách chế độ - quản lý chất lượng và năng lực người làm nghề, cũng như kỳ vọng của cơ quan quản lý Nhà nước đối với đổi mới công tác đào tạo của các trường đại học được đặt lên hàng đầu. Đáp ứng yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế cũng như chuẩn bị nguồn nhân lực trong ngành nghề tài chính kế toán, Bộ Tài chính đã ban hành lộ trình áp dụng IFRS vào tháng 3/2020, nỗ lực cập nhật chuẩn mực kiểm toán, chuẩn mực đạo đức cũng như đánh giá ứng dụng công nghệ trong ngành nghề với sự hưởng ứng của cộng đồng doanh nghiệp, hội nghề nghiệp và các trường đại học*”.

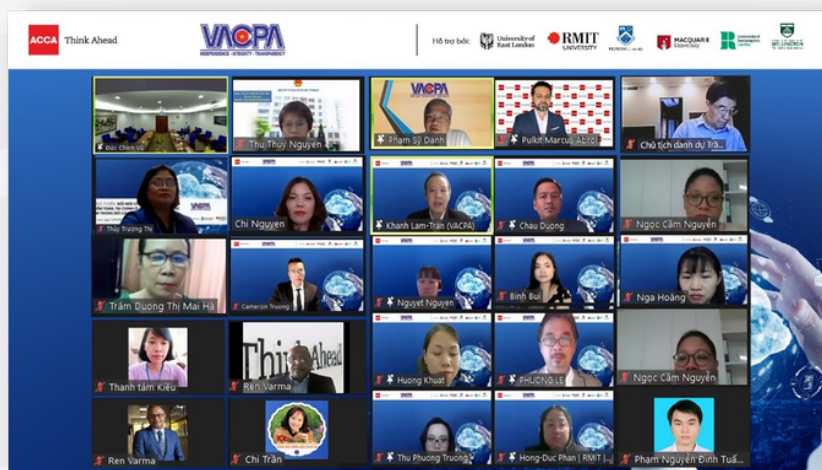
Chào mừng hội thảo, Chủ tịch VACPA Phạm Sỹ Danh chia sẻ: “*Thông qua Diễn đàn, chúng ta sẽ được tiếp nhận các tri thức khoa học và các thông tin mới về xu thế phát triển nghề nghiệp; trao đổi và chia sẻ các kinh nghiệm đổi mới chương trình đào tạo giữa các trường đại học quốc tế với các trường đại học Việt Nam tập trung vào nội dung đào tạo về công nghệ và tính ứng dụng vào môi trường làm việc đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp. Và đó sẽ là những tham vấn quý giá để hỗ trợ Việt Nam từng bước có được một chương trình đào tạo Kế toán, Kiểm toán, Tài chính phù hợp với xu thế phát triển của CMCN 4.0. Đây là một cơ hội quý báu để các giảng viên người Việt Nam được cung cấp nhiều quan điểm và thông tin hữu ích về khoa học giáo dục từ các giảng viên đang giữ các vị trí lãnh đạo, trực tiếp làm công tác chuyên môn, giảng dạy tại các trường đại học quốc tế, từ đó góp phần thực hiện mục tiêu nâng cao chất lượng chương trình đào tạo kế toán, kiểm toán, tài chính tại các trường đại học và vì sự phát triển của hoạt động nghề nghiệp kế toán, kiểm toán tại Việt Nam*”.

Phát biểu tại hội thảo, ông Pulkit Abrol - Giám đốc Khu vực Đông Nam Á, Australia và New Zealand - ACCA cho biết: “*Được hợp tác chặt chẽ với Bộ Tài chính, Bộ giáo dục và Đào tạo và VACPA - tổ chức nghề nghiệp hàng đầu của Việt Nam - là điều hết sức quan trọng đối với ACCA. Hợp tác cùng nhau, chúng ta cùng chia sẻ mục tiêu phát triển nền kinh tế Việt Nam, cải thiện chất lượng nguồn nhân lực trong ngành nghề tài chính kế toán, cải thiện chất lượng báo cáo tài chính doanh nghiệp và việc tiếp cận các thông tin tài chính. Áp dụng IFRS sẽ là một điều kiện tiên quyết quan trọng đối với sự phát triển kinh tế Việt Nam, ACCA và VACPA sẽ nỗ lực đóng góp vào hỗ trợ quá trình xây dựng xây dựng chuẩn chương trình đào tạo khối ngành kế toán - tài chính, nâng cao nguồn nhân lực cũng như quá trình áp dụng IFRS tại Việt Nam*”.

Tại buổi Hội thảo, các diễn giả đã chia sẻ những kinh nghiệm giảng dạy, những ứng dụng công nghệ 4.0 vào công cuộc giảng dạy kế toán - kiểm toán tại các trường đại học quốc tế và những khó khăn, thách thức cũng như sự thích ứng của giảng viên cũng như sinh viên các nước với công nghệ 4.0 khi đại dịch Covid - 19 đang ảnh hưởng rất lớn đến nền kinh tế quốc tế nói chung và nền giáo dục nói riêng. Hội thảo đã nhận được rất nhiều các câu hỏi gửi đến các diễn giả, tuy thời gian có hạn, với tâm huyết được chia sẻ, các diễn giả đã sẵn lòng trả lời các câu hỏi và mong muốn kết nối với tất cả các nhà quản lý và giảng viên tại Việt Nam.

Hội thảo trực tuyến “Đổi mới chương trình đào tạo Kế toán, Kiểm toán, Tài chính ở các trường Đại học tại Việt Nam trong bối cảnh 4.0” đã thành công tốt đẹp và nhận được nhiều ý kiến ủng hộ và khen ngợi của các nhà quản lý, giảng viên trong lĩnh vực kế toán, kiểm toán, tài chính đến từ nhiều trường đại học, cao đẳng của Việt Nam. Hội thảo là hoạt động khởi động một diễn đàn thường xuyên trao đổi và chia sẻ các kinh nghiệm đổi mới chương trình đào tạo theo chuẩn đầu ra giữa các trường đại học quốc tế với các trường đại học trong nước cũng như với doanh nghiệp, người làm nghề kế toán, kiểm toán, tài chính tâm huyết ở Việt Nam, khu vực và toàn cầu từ mạng lưới của hội nghề nghiệp trong nước và quốc tế.

VACPA rất trân trọng sự tâm huyết với mong muốn có được nhiều đóng góp và hỗ trợ tích cực cho sự phát triển của nền giáo dục nước nhà của các diễn giả khách mời và với thành công của Hội thảo và hy vọng trong thời gian tới sẽ có thêm nhiều cơ hội để cùng trao đổi các tri thức, thông tin và kinh nghiệm thực tiễn vì mục tiêu góp phần cho sự phát triển và hội nhập của nghề nghiệp kế toán, kiểm toán, tài chính của Việt Nam.

Một số tài liệu được chia sẻ tại Hội thảo, Quý bạn đọc quan tâm, xin vui lòng xem đính kèm dưới đây:

- Giáo dục kế toán: Xác định chỗ đứng trong thị trường - PGS.TS. Bình Bùi - ĐH Macquarie, Úc.
- Ứng dụng công nghệ trong giáo trình Kế toán Kiểm toán tại Úc - GS.TS. Cameron Trương - Đại học Monash, Úc; và Sự ảnh hưởng của Covid-19 đến việc chuyển đổi hình thức dạy và học ở UK: Kinh nghiệm từ UK - TS. Châu Dương, Đại học East London, Vương Quốc Anh.

CÔNG TY TNHH DELOITTE VIỆT NAM “SAN SẺ YÊU THƯƠNG”

Do tình hình dịch bệnh trên địa bàn thành phố Hà Nội có nhiều diễn biến phức tạp gây ảnh hưởng lớn đến đời sống của nhân dân, đặc biệt là những người dân lao động nghèo, sinh viên, người khuyết tật, người yếu thế có hoàn cảnh khó khăn. Để phát huy tinh thần tiên phong, xung kích, và trách nhiệm với cộng đồng, Công ty TNHH Deloitte Việt Nam đã có những hành động tích cực đồng hành, phối hợp cùng cộng đồng doanh nghiệp, các hiệp hội doanh nhân và các tổ chức xã hội, tạo sức mạnh tổng lực để san sẻ yêu thương và chung tay giúp đỡ người dân trong cơn khốn khó.

1. Triển khai mô hình “Siêu thị 0 đồng - Hà Nội Trái tim hồng” - 2/8/2021

Là một trong những thành viên nhiệt tình và giàu tinh thần trách nhiệm của Câu lạc bộ Doanh nhân Sao Đỏ, Deloitte Việt Nam đã đóng góp 200,000,000 VNĐ để triển khai thành công các điểm “Siêu thị 0 đồng – Hà Nội Trái tim hồng” cũng như phụ trách phần việc kế toán cho chương trình này. Đây là một trong những hoạt động mà Deloitte vừa đóng góp hiện kim vừa hỗ trợ nghiệp vụ chuyên môn - thể hiện giá trị kiến tạo kép tới cộng đồng doanh nghiệp và xã hội.

2. “Món quà nghĩa tình” – Chung sức đẩy lùi Covid – 6/8 & 8/8/2021

Trong 2 ngày 6/8 & 8/8, Bà Hà Thu Thanh cùng đại diện Deloitte Việt Nam đã đồng hành cùng Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) TP. Hà Nội, cùng Công ty kiểm toán VACO, Hội nữ doanh nhân TP. Hà Nội và Hội nữ doanh nhân TP. Hải Phòng trao tặng 1.100 phần quà gồm các nhu yếu phẩm cho phụ nữ nghèo, phụ nữ lao động tự do và mất việc làm trên địa bàn thành phố. Tổng giá trị các suất quà trao tặng là 330,000,000 VNĐ.

Món quà nhỏ nhưng kịp thời mang đầy giá trị san sẻ, yêu thương, để giúp những người phụ nữ, những ngọn lửa ấm của gia đình, sẽ vững tin hơn, có sức khỏe tinh thần tốt hơn để duy trì được cuộc sống, vượt qua những ngày đầy thử thách này.

3. “Chung sức vượt thách thức” - 6/8/2021

Chuỗi hoạt động “Chung sức vượt thách thức” của Deloitte Việt Nam đã và đang kết liên minh chặt chẽ với các hiệp hội, tổ chức xã hội địa phương, bằng nhiều hành động cụ thể và thiết thực, lan tỏa hơi ấm tình người, giúp người dân vượt đi những nỗi lo toan trong thời điểm cả nước đang chịu ảnh hưởng của đại dịch. Mới nhất, Deloitte đã đồng hành cùng Hội LHPN Việt Nam tỉnh Hưng Yên hỗ trợ bà con tiêu thụ 1 tấn nhãn lồng đặc sản Hưng Yên.

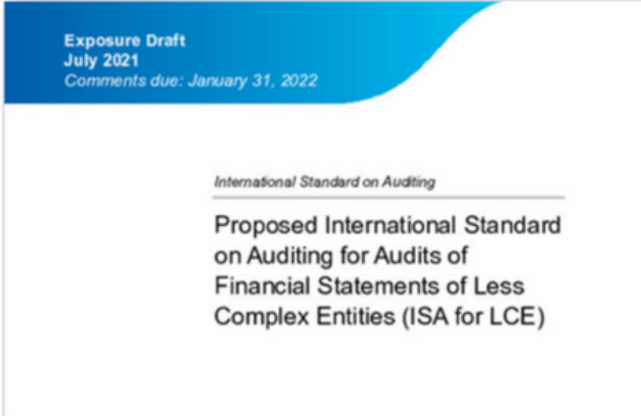
Hơn bao giờ hết, dịch Covid-19 là thời điểm để các doanh nghiệp thực hiện vai trò, sứ mệnh và cam kết đối với cộng đồng. Không chỉ duy trì kinh doanh và đảm bảo sự phát triển bền vững, Deloitte Việt Nam còn không ngừng phát huy tinh thần xung kích, tiên phong trong các hoạt động vì cộng đồng, nỗ lực thực hiện mục tiêu “kép” vừa đảm bảo kinh doanh liên tục vừa xây dựng sức mạnh đoàn kết trong công cuộc chống lại đại dịch của đất nước

Một số hình ảnh của chuỗi hoạt động:

ỦY BAN CHUẨN MỰC KIỂM TOÁN VÀ DỊCH VỤ ĐẢM BẢO QUỐC TẾ (IAASB) BAN HÀNH DỰ THẢO CHUẨN MỰC KIỂM TOÁN CÁC ĐƠN VỊ ÍT PHỨC TẠP (LCES)

Ủy ban Chuẩn mực Kiểm toán và Dịch vụ đảm bảo Quốc tế (IAASB) vừa ban hành Dự thảo Chuẩn mực kiểm toán các đơn vị ít phức tạp (LCES). Dự thảo Chuẩn mực mới được ban hành này rất quan trọng, nhằm đáp ứng nhu cầu cần có một bộ các yêu cầu về chất lượng cao phù hợp với nhu cầu của các LCES và nhận được sự quan tâm đáng kể của các bên có lợi ích liên quan.

Chuẩn mực mới về kiểm toán các LCES sẽ cung cấp một cách tiếp cận nhất quán trên toàn cầu về kiểm toán báo cáo tài chính các LCES khi được ban hành chính thức.

Hiện tại, IAASB đang thực hiện xin ý kiến rộng rãi công chúng về Dự thảo. Các ý kiến đóng góp, hội viên và Quý đọc giả vui lòng gửi trước thời hạn xin ý kiến của IFAC là ngày 31/01/2022.

Hội viên có thể:

- (i) Tải Dự thảo [tại đây](#)
- (ii) Tải các tài liệu hỗ trợ liên quan tại đây: [Less Complex Entities](#);
- (iii) Đóng góp ý kiến cho Dự thảo tại đây: [Comments are requested by January 31, 2022](#).

IFAC ĐƯA RA QUAN ĐIỂM VÀ ĐẶT RA YÊU CẦU CAO HƠN VỀ TÍNH MINH BẠCH VÀ TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH TRONG KHU VỰC CÔNG

IFAC là tổ chức toàn cầu về nghề kế toán, kiểm toán chuyên nghiệp phục vụ lợi ích cộng đồng bằng việc phát triển nghề nghiệp và đóng góp vào sự phát triển của các nền kinh tế quốc tế mạnh mẽ. IFAC bao gồm 180 thành viên và đối tác được đặt tại 135 quốc gia và khu vực pháp lý, đại diện cho hơn 3 triệu kế toán - kiểm toán viên trong các lĩnh vực hành nghề công, giáo dục, dịch vụ chính phủ, công nghiệp và thương mại.

Ngày 19/7/2021, IFAC đã đưa ra quan điểm và đặt ra yêu cầu cao hơn về tính minh bạch và trách nhiệm giải trình trong khu vực công.

Khu vực công đang phải đối mặt với nhiều các vấn đề ưu tiên, bao gồm: cuộc khủng hoảng y tế toàn cầu chưa từng có và tình trạng khẩn cấp về khí hậu, và cả việc cần đưa ra các quyết định quan trọng sẽ ảnh hưởng đến các thế hệ sau này. Trong tình hình hiện tại, việc giúp người dân hiểu được cách thức quản lý và chi tiêu nguồn quỹ công, cũng như lý do và tác động của quyết định được đưa ra, có thể đáp ứng nhu cầu ngày càng cao về tính minh bạch và trách nhiệm giải trình cần thiết để bảo đảm và tạo lòng tin lớn cho các bên liên quan.

Quan điểm của IFAC xác định đúng nhu cầu quản trị và quản lý tài chính công (PFM), để các chính phủ và các tổ chức khu vực công trên toàn thế giới có thể đưa ra các quyết định dựa trên hệ thống dữ liệu một cách sáng suốt và tốt nhất cho cộng đồng, hành tinh và cả nền kinh tế. Điều này cũng chỉ ra cách thức mà nghề nghiệp kế toán - kiểm toán, với trách nhiệm phục vụ lợi ích công chúng, có thể hỗ trợ khu vực công đạt được sự bền vững cũng như khả năng phục hồi tài chính lâu dài, giúp cho thế giới ngày càng tốt đẹp hơn với các nền kinh tế cùng lớn mạnh và xã hội công bằng hơn.

Quan điểm đó tập trung vào 3 vấn đề chủ yếu sau:

- Quản trị và quản lý chặt chẽ nguồn tài chính công;
- Vai trò quan trọng của kế toán viên, kiểm toán viên trong lĩnh vực công;
- Sự chuẩn bị sẵn sàng đến năm 2030.

Theo Ông Kevin Dancey, Giám đốc điều hành IFAC “Quan điểm mới nhất của chúng tôi tập trung vào các bước hành động mà các kế toán viên - kiểm toán viên chuyên nghiệp trong khu vực công có thể thực hiện để tạo niềm tin chắc chắn và tăng khả năng phục hồi trên toàn cầu”. “Yêu cầu về tính minh bạch và trách nhiệm giải trình trong khu vực công không phải là quan điểm mới, nhưng chúng tôi đưa ra các hệ thống, quy trình và bài học thực tiễn mà các khu vực công có thể tích hợp để có được công cụ quản lý tài chính mạnh mẽ cần thiết, xây dựng được tương lai phát triển bền vững, toàn diện và thịnh vượng chung cho tất cả chúng ta.”

Chi tiết các quan điểm của IFAC, vui lòng truy cập [tại đây](#).

Theo Quyết định 345/QĐ-BTC của Bộ trưởng Bộ Tài chính, các chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế (IFRS) sẽ được đưa vào áp dụng tự nguyện từ 2022 đến 2025 và áp dụng bắt buộc đối với một số doanh nghiệp sau năm 2025. Để hội viên và bạn đọc nắm được tác động cũng như các lưu ý khi chuyển đổi từ chuẩn mực kế toán Việt Nam (VAS) sang áp dụng các chuẩn mực báo cáo tài chính quốc tế (IFRS), VACPA xin giới thiệu 02 bài viết dưới đây từ Thời báo tài chính Việt Nam có tham khảo ý kiến của Ông Trần Anh Quân – Partner, Dịch vụ Kiểm toán tại KPMG Việt Nam, Trưởng ban chuyên môn Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA).

BÀI 1: NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN LƯU Ý KHI DOANH NGHIỆP CHUYỂN ĐỔI TỪ CHUẨN MỰC KẾ TOÁN VIỆT NAM (VAS) SANG ÁP DỤNG CHUẨN MỰC BÁO CÁO TÀI CHÍNH QUỐC TẾ (IFRS) LIÊN QUAN TỚI TIỀN LƯƠNG, THƯỜNG VÀ PHÚC LỢI NGẮN HẠN CỦA NGƯỜI LAO ĐỘNG

Trong giai đoạn nghiên cứu, triển khai IFRS, vấn đề cấp thiết đặt ra đối với những người chịu trách nhiệm lập và cũng như những người sử dụng báo cáo tài chính (BCTC) là xác định những ảnh hưởng tiềm năng đối với BCTC khi áp dụng IFRS.

Trong hoạt động của hầu hết các doanh nghiệp, tiền lương, tiền thưởng và các phúc lợi trả cho người lao động là một trong những nghiệp vụ kinh tế quan trọng, phát sinh thường xuyên và có ảnh hưởng không nhỏ tới BCTC.

Việc sử dụng lao động trong doanh nghiệp tại Việt Nam thường phát sinh tiền lương, tiền thưởng và các phúc lợi dưới các hình thức tiền lương; thưởng và phúc lợi ngắn hạn; các khoản đóng góp của người sử dụng lao động liên quan đến phúc lợi cho người lao động sau khi nghỉ hưu; trợ cấp thôi việc, và các khoản thanh toán dựa trên cổ phiếu.

Ông Trần Anh Quân, Partner tại KPMG Việt Nam, chia sẻ với phóng viên những khác biệt cơ bản giữa BCTC được lập theo các chuẩn mực kế toán và chế độ kế toán Việt Nam (VAS) hiện hành so với BCTC được lập theo IFRS và những điều doanh nghiệp cần lưu ý trong quá trình triển khai áp dụng IFRS dưới đây.

Tiền lương

Tiền lương là số tiền mà người sử dụng lao động trả cho người lao động theo thỏa thuận để thực hiện công việc, bao gồm mức lương theo công việc hoặc chức danh, phụ cấp lương và các khoản bổ sung khác.

Theo nguyên tắc chung, tiền lương được ghi nhận vào chi phí trong báo cáo kết quả kinh doanh trong kỳ phát sinh (ngoại trừ các khoản tiền lương có liên quan trực tiếp đến việc hình thành tài sản thì được ghi nhận vào giá trị tài sản, ví dụ tài sản cố định và hàng tồn kho).

Tuy nhiên đối với các doanh nghiệp có vốn nhà nước mà tiền lương được xác định theo cơ chế quỹ lương thì cơ chế này có những đặc điểm khác với cơ chế trả lương theo hợp đồng lao động. VAS không có quy định cụ thể cho cơ chế quỹ lương và việc kế toán thường được thực hiện dựa trên quy định của nhà nước liên quan đến việc lập và sử dụng quỹ lương.

Về cơ bản kế toán tiền lương theo IFRS tương tự như VAS. Tuy nhiên đối với các doanh nghiệp có vốn nhà nước mà tiền lương được xác định theo cơ chế quỹ lương thì các doanh nghiệp này cần xử lý một vài vấn đề sau khi áp dụng IFRS. Thứ nhất là việc tạm ứng và chi vượt quá quỹ lương thực hiện cho kỳ báo cáo dẫn đến phải hoàn trả từ quỹ tiền lương của năm liền kế tiếp theo.

Nếu cơ chế tài chính không cho phép phần chi vượt được tính vào chi phí sản xuất kinh doanh của năm hiện hành thì sẽ tạo ra sự khác biệt về ghi nhận chi phí khi áp dụng IFRS. Theo IFRS, các khoản đã chi vượt quỹ lương thực hiện được xem là chi phí đã phát sinh liên quan đến công việc mà người lao động đã thực hiện và phải tính vào chi phí trong báo cáo kết quả kinh doanh trong kỳ phát sinh (dẫn đến giảm lợi nhuận báo cáo), ngoại trừ các khoản tiền lương có liên quan trực tiếp đến việc hình thành tài sản thì được tính vào giá trị tài sản.

Vấn đề thứ hai các doanh nghiệp có tiền lương được xác định theo cơ chế quỹ lương cần xử lý là việc lập quỹ dự phòng để bổ sung vào quỹ tiền lương của năm sau. IFRS không cho phép lập dự phòng cho các chi phí hoạt động trong tương lai. Do vậy, nếu doanh nghiệp đã ghi nhận khoản dự phòng này thì phải điều chỉnh hoàn nhập lại khi áp dụng IFRS (dẫn đến tăng lợi nhuận báo cáo).

Thưởng và phúc lợi ngắn hạn

Vấn đề thứ hai các doanh nghiệp có tiền lương được xác định theo cơ chế quỹ lương cần xử lý là việc lập quỹ dự phòng để bổ sung vào quỹ tiền lương của năm sau. IFRS không cho phép lập dự phòng cho các chi phí hoạt động trong tương lai. Do vậy, nếu doanh nghiệp đã ghi nhận khoản dự phòng này thì phải điều chỉnh hoàn nhập lại khi áp dụng IFRS (dẫn đến tăng lợi nhuận báo cáo).

Thưởng là số tiền hoặc tài sản hoặc bằng các hình thức khác mà người sử dụng lao động thưởng cho người lao động căn cứ vào kết quả sản xuất, kinh doanh, mức độ hoàn thành công việc của người lao động. Một số doanh nghiệp có quỹ khen thưởng phúc lợi được ghi lập theo quy chế nội bộ của doanh nghiệp trích từ lợi nhuận sau thuế thu nhập doanh nghiệp và được sử dụng để thanh toán các khoản chi thưởng, phúc lợi cho người lao động.

Tương tự như tiền lương, thưởng và phúc lợi được ghi nhận vào chi phí trong báo cáo kết quả kinh doanh trong kỳ phát sinh ngoại trừ các khoản tiền lương có liên quan trực tiếp đến việc hình thành tài sản thì được tính vào giá trị tài sản. VAS hướng dẫn việc ghi nhận quỹ khen thưởng phúc lợi được trích từ lợi nhuận sau thuế thu nhập doanh nghiệp như một khoản nợ phải trả của doanh nghiệp. Chi trả cho người lao động từ quỹ khen thưởng phúc lợi được ghi giảm khoản nợ phải trả. Khoản trích vào quỹ khen thưởng phúc lợi do vậy không được phản ánh vào chi phí sản xuất kinh doanh.

Theo IFRS, khi người lao động đã làm việc cho doanh nghiệp trong kỳ kế toán, các khoản khen thưởng phúc lợi ngắn hạn cho người lao động có liên quan đến kỳ kế toán luôn được ghi nhận là chi phí sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp sử dụng lao động kể cả trong trường hợp chi trả từ quỹ khen thưởng phúc lợi. Khoản khen thưởng phúc lợi ngắn hạn liên quan đến thời gian người lao động lao động trong kỳ kế toán mà chưa thanh toán cho người lao động vào cuối kỳ được ghi nhận là khoản nợ phải trả của doanh nghiệp.

Khi áp dụng IFRS, doanh nghiệp có lập quỹ khen thưởng phúc lợi cần xử lý hai vấn đề như sau. Thứ nhất là xác định có phải do việc người lao động đã làm việc trong kỳ kế toán làm phát sinh nghĩa vụ hiện tại cho doanh nghiệp phải chi trả khoản khen thưởng, phúc lợi tương ứng với khoản trích quỹ hay không.

Điều này phụ thuộc vào quy chế lập và sử dụng quỹ khen thưởng phúc lợi của doanh nghiệp. Khoản nợ phải trả của doanh nghiệp chỉ được ghi nhận khi nghĩa vụ nêu trên có tồn tại vào cuối kỳ kế toán. Nếu doanh nghiệp đã ghi nhận khoản nợ phải trả về quỹ khen thưởng và phúc lợi trong khi nghĩa vụ này chưa tồn tại thì sẽ cần điều chỉnh xóa bỏ khoản phải trả.

Thứ hai, doanh nghiệp cần điều chỉnh việc ghi nhận khoản khen thưởng phúc lợi mà người lao động được hưởng liên quan đến công việc người lao động đã thực hiện trong kỳ kế toán vào chi phí sản xuất kinh doanh trong kỳ thay vì việc khấu trừ vào lợi nhuận sau thuế thu nhập doanh nghiệp. Điều này sẽ dẫn đến sự sụt giảm tương ứng về lợi nhuận được báo cáo của doanh nghiệp.

Để nắm rõ hơn quy tắc kế toán tiền lương và thưởng theo IFRS, doanh nghiệp cần tìm hiểu kỹ về chuẩn mực IAS 19 — Phúc lợi cho người lao động.

Qua những phân tích ở trên, có thể thấy rằng, việc chuyển đổi từ VAS sang IFRS có thể tạo ra không ít những khác biệt ngay trong phạm vi một số nghiệp vụ kinh tế khá cơ bản liên quan đến tiền lương, phúc lợi trả cho người lao động. Vì vậy, để chuyển đổi thành công sang IFRS, doanh nghiệp cần đánh giá kỹ những ảnh hưởng và lập kế hoạch chuyển đổi ngay từ bây giờ.

BÀI 2: NHỮNG VẤN ĐỀ TRONG VIỆC CHUYỂN ĐỔI TỪ VAS SANG IFRS LIÊN QUAN ĐẾN CÁC KHOẢN ĐÓNG GÓP CỦA NGƯỜI SỬ DỤNG LAO ĐỘNG SAU KHI NGHỈ HƯU, TRỢ CẤP THÔI VIỆC VÀ CÁC KHOẢN THANH TOÁN DỰA TRÊN CỔ PHIẾU

Các khoản đóng góp của người sử dụng lao động liên quan đến phúc lợi cho người lao động sau khi nghỉ hưu

Tại Việt Nam, các khoản đóng góp của người sử dụng lao động liên quan đến phúc lợi sau khi nghỉ hưu chủ yếu bao gồm phần đóng góp vào quỹ bảo hiểm xã hội, quỹ bảo hiểm y tế theo luật định hoặc, trong một số trường hợp hợp hiểm gặp, các khoản đóng góp bổ sung khác theo thỏa thuận giữa người sử dụng lao động và người lao động.

Theo các Chuẩn mực Kế toán và Chế độ Kế toán Việt Nam (VAS), các khoản đóng góp vào quỹ bảo hiểm xã hội, quỹ bảo hiểm y tế theo luật định được ghi nhận vào chi phí sản xuất kinh doanh khi nghĩa vụ đóng góp phát sinh. VAS không có quy định cụ thể đối với các khoản đóng góp quỹ phúc lợi sau khi nghỉ hưu khác do doanh nghiệp tự lập hoặc các khoản phúc lợi nghỉ hưu mà doanh nghiệp cam kết cung cấp cho người lao động sau khi chấm dứt hợp đồng lao động. Các khoản phúc lợi này hiện không phổ biến tại Việt Nam tuy vậy khá phổ biến trên thế giới.

Theo các Chuẩn mực Kế toán và Chế độ Kế toán Việt Nam (VAS), các khoản đóng góp vào quỹ bảo hiểm xã hội, quỹ bảo hiểm y tế theo luật định được ghi nhận vào chi phí sản xuất kinh doanh khi nghĩa vụ đóng góp phát sinh. VAS không có quy định cụ thể đối với các khoản đóng góp quỹ phúc lợi sau khi nghỉ hưu khác do doanh nghiệp tự lập hoặc các khoản phúc lợi nghỉ hưu mà doanh nghiệp cam kết cung cấp cho người lao động sau khi chấm dứt hợp đồng lao động. Các khoản phúc lợi này hiện không phổ biến tại Việt Nam tuy vậy khá phổ biến trên thế giới.

Loại thứ hai là chương trình phúc lợi với lợi ích cho người lao động sau khi nghỉ hưu được người sử dụng lao động cam kết. Khi áp dụng IFRS đối với loại hình này, việc ghi nhận nghĩa vụ của doanh nghiệp sử dụng lao động và khoản chi phí có liên quan cho từng kỳ được thực hiện theo mô hình tài chính sử dụng lý thuyết xác suất, thống kê kết hợp với chiết khấu dòng tiền.

Doanh nghiệp thường phải sử dụng chuyên gia để thực hiện mô hình tài chính như vậy. Do VAS chưa có quy định cho loại hình này, khi áp dụng IFRS, doanh nghiệp có chương trình phúc lợi cho người lao động thuộc loại này cần đánh giá xem chính sách kế toán được doanh nghiệp áp dụng có khoảng cách như thế nào so với yêu cầu IFRS và có cần thuê chuyên gia để thực hiện mô hình tài chính nêu trên hay không.

Nếu cơ chế tài chính không cho phép phần chi vượt được tính vào chi phí sản xuất kinh doanh của năm hiện hành thì sẽ tạo ra sự khác biệt về ghi nhận chi phí khi áp dụng IFRS. Theo IFRS, các khoản đã chi vượt quỹ lương thực hiện được xem là chi phí đã phát sinh liên quan đến công việc mà người lao động đã thực hiện và phải tính vào chi phí trong báo cáo kết quả kinh doanh trong kỳ phát sinh (dẫn đến giảm lợi nhuận báo cáo), ngoại trừ các khoản tiền lương có liên quan trực tiếp đến việc hình thành tài sản thì được tính vào giá trị tài sản.

Trợ cấp thôi việc

Trợ cấp thôi việc là khoản phúc lợi bắt buộc mà người sử dụng lao động phải trả cho người lao động, theo quy định tại điều 46 Bộ Luật Lao động.

VAS có đề cập đến việc lập dự phòng trợ cấp thôi việc nhưng không quy định cụ thể về xác định giá trị nghĩa vụ nợ của người sử dụng lao động và khoản chi phí liên quan. Điều này dẫn đến việc diễn giải và áp dụng không nhất quán trên thực tế trong việc lập báo cáo tài chính.

Theo IFRS, khoản trợ cấp thôi việc như được quy định tại điều 46 Bộ Luật Lao động được xem là một khoản phúc lợi sau khi chấm dứt hợp đồng theo luật định mà người sử dụng lao động có nghĩa vụ phải thanh toán. Giá trị khoản nghĩa vụ nợ của doanh nghiệp và chi phí liên quan cho từng kỳ được xác định theo mô hình tài chính sử dụng lý thuyết xác suất, thống kê, kết hợp với chiết khấu dòng tiền tương tự như đối với chương trình phúc lợi với lợi ích cho người lao động sau khi nghỉ hưu được người sử dụng lao động cam kết như đề cập ở trên.

Các khoản thanh toán dựa trên cổ phiếu

Hiện nay tại Việt Nam đã có một số công ty cổ phần có chương trình phúc lợi cho người lao động dựa trên cổ phiếu nhằm khuyến khích người lao động hướng tới việc nâng cao giá trị cho cổ đông. Những chương trình này có thể có nhiều hình thức và các chế độ đa dạng nhưng có điểm chung là khoản thanh toán cho người lao động (lương, thưởng hoặc phúc lợi) là bằng cổ phiếu của chính doanh nghiệp, công cụ tài chính phái sinh liên quan hoặc khoản tiền có mối liên hệ với giá cổ phiếu.

VAS hiện tại chưa có quy định cụ thể cho những giao dịch này. Do vậy trên thực tế báo cáo tài chính của doanh nghiệp có những chương trình này thường không phản ánh đầy đủ những ảnh hưởng kinh tế của giao dịch. Ví dụ, khoản chi phí ẩn của doanh nghiệp do phát hành cổ phiếu cho người lao động với giá thấp hơn giá thị trường thường không được ghi nhận trên báo cáo tài chính, do các doanh nghiệp thường hạch toán cổ phiếu thưởng phát hành cho người lao động theo giá danh nghĩa và chỉ ghi nhận tại thời điểm phát hành.

Khi áp dụng IFRS, doanh nghiệp phải ghi nhận (vào chi phí sản xuất kinh doanh) giá trị của công việc người lao động đã thực hiện trong kỳ cho phép họ nhận được lợi ích (cổ phiếu) liên quan. Đối với giao dịch được doanh nghiệp thanh toán cho người lao động thực tế bằng cổ phiếu (hoặc công cụ vốn chủ sở hữu khác), doanh nghiệp ghi nhận khoản tăng vốn chủ sở hữu tương ứng. Còn đối với giao dịch được doanh nghiệp thanh toán thực tế bằng tiền (cần cứ trên giá cổ phiếu), doanh nghiệp ghi nhận một khoản nợ phải trả tương ứng.

Thông thường giá trị của công việc mà người lao động đã thực hiện cần được ghi nhận theo giá trị hợp lý của cổ phiếu (hoặc công cụ vốn chủ sở hữu khác) hoặc giá trị hợp lý của khoản nợ phải trả do thanh toán bằng tiền chứ không phải theo giá danh nghĩa của cổ phiếu phát hành cho người lao động. Điều này sẽ dẫn tới việc doanh nghiệp ghi nhận khoản chi phí lớn hơn khi áp dụng IFRS và làm giảm lợi nhuận báo cáo.

Việc xác định giá trị hợp lý có thể là một công việc phức tạp và tốn kém chi phí nguồn lực, trừ khi cổ phiếu (hoặc công cụ tài chính khác) được niêm yết trên một thị trường hoạt động để có thể sử dụng giá niêm yết mà không cần điều chỉnh.

Ngoài ra, việc phân bổ giá trị giao dịch để ghi nhận vào chi phí cho mỗi kỳ kế toán cũng có thể bao hàm những ước tính kế toán có yếu tố không chắc chắn.

Qua những nội dung đã phân tích, có thể thấy rằng trong phạm vi những nghiệp vụ kinh tế liên quan đến tiền lương, phúc lợi trả cho người lao động, việc áp dụng IFRS có thể tạo ra những khác biệt đáng kể trong kết quả kinh doanh và tình hình tài chính của doanh nghiệp được thể hiện trên báo cáo tài chính.

Bên cạnh các vấn đề mang tính chất kỹ thuật nhằm tuân thủ các quy định của IFRS, việc phản ánh đầy đủ và hợp lý hơn các chi phí liên quan đến tiền lương, phúc lợi trả cho người lao động có thể tạo ra những động lực làm thay đổi cơ chế lương, thưởng và phúc lợi cho người lao động. Lãnh đạo doanh nghiệp có thể quản lý những thay đổi này hữu hiệu hơn nếu đánh giá được những ảnh hưởng này trước khi triển khai áp dụng IFRS.

Bài viết tham khảo ý kiến chuyên gia ông Trần Anh Quân – Partner, Dịch vụ Kiểm toán tại KPMG Việt Nam, Trưởng ban chuyên môn Hội Kiểm toán viên hành nghề Việt Nam (VACPA). Phụ trách bộ phận Kiểm toán và Tư vấn Kế toán, ông Quân có chuyên môn sâu về các chuẩn mực kế toán VAS và IFRS, đã và đang cố vấn cho nhiều doanh nghiệp trong các tình huống phức tạp nảy sinh khi chuyển đổi sang IFRS.

Trích nguồn: thoibaotaichinhvietnam.vn